

BAŞKANLAR CUMHURİYET'İ VE ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI'NI ANLATIYOR...

Cumhuriyetimizin 100. Yılı özel sayımızda, EMO'nun kurulduğu 1954 yılından bu yana Yönetim Kurulu Başkanlığı yapan meslektaşlarımızın görüşlerine de yer vermek istedik. Bu kapsamda önceki dönemler EMO Yönetim Kurulu başkanlarının tamamına 24 Temmuz 2023 tarihinde birer yazı göndererek, değerlendirme ve görüşlerini istedik. Süresi içinde gelmeyen yazılar için yönetim kurulu başkanlarına telefonla ulaşarak hatırlatma yaptık. Dergimizin basım tarihi itibarıyla elimize ulaşan tüm yazılara yer verilmiştir.

EMO'nun 69 yıldır meslek, meslektaş ve ülke yararına sürdürdüğü mücadeleye katkı veren tüm yöneticilerimize bir kez daha teşekkür ediyor, artık aramızda olmayan değerli meslektaşlarımızı saygıyla anıyoruz.

EMO bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da TMMOB ve bağlı odalarıyla birlikte mühendislik mesleğinin gelişimi ve bilimin kamu yararına kullanılmasında öncülük yapacak; barış, özgürlük ve demokrasi uğruna mücadelesini sürdürecektir.

CUMHURİYET DEĞİL; ATATÜRK CUMHURİYETİ

Özdoğan Gündüz

16. Dönem EMO Yönetim Kurulu Başkanı

ozdogangunduz@yahoo.com

Salt cumhuriyet kelimesi beni heyecanlandırmıyor. Dünyanın birçok yerinde cumhuriyet kılıfına sarmalanmış olarak demokrasi maskeleriyle eski tiranlar, despotlar, tek adam rejimleri hortlamış durumda.

Beni heyecanlandıran "Atatürk Cumhuriyeti" ve Atatürk mucizesidir.

"Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir" parolasıyla yola çıkıp, "Harab ve bitâb" düşmüş bir halkı kâbuslarından uyandırıp çağdaş uygarlığın üstünde bir hedefe yönelten, okuma yazma dahi bilmeyen bir halkı dünyanın en ileri hukuk sistemine kavuşturan bu yönetimin adı diğer cumhuriyetlerden farklı olarak "Atatürk Cumhuriyeti"dir.

Üç kıtaya yayılmış bir imparatorluğu, bilim ve teknolojiye sırt çevirmiş yönetimler, milyonlarca evladını şehit verip, başkentini bile feda edip Sevr'i

kabul ettiğinde bizzat Padişah efendimiz de bütün malı mülkü ve saraylarıyla, düşman kuvvetlerinin işgali altındaki İstanbul'da sığınmacı durumuna düşmüştü.

"1919 senesi Mayıs'ının 19. günü Samsun'a çıktığım gün genel vaziyet ve manzara" diye başlar Büyük Atatürk Nutkuna. Bu nutkun en azından ilk sayfalarını okuyarak vatanımızın içinde bulunduğu perişan durumu, leş kargalarını, ihanet gruplarını, dış ve iç düşmanlarımızı görebiliyoruz.

Gerçekte Trablus, Balkan, Çanakkale ve Birinci Dünya Savaşı'nın birçok cephesinde çocuk denemek yaşlara kadar inen genç neslini kaybetmiş; yaşlılar, sakatlar, çocuklar, kadınlardan müteşekkil harp yılgını Anadolu halkı, fakirlik ve yoksulluk içinde ve sağlık hizmetlerinden yoksun; verem, sıtma, kolera, cüzzam, frengi gibi salgın hastalıkların pençesinde çaresizlik ve tevekkül içinde

yaşıyordu. Bakmayın siz bütün millet şahlandı, satırını baltasını alan düşmana hücum etti diyenlere. Elbette **Kuvâ-yi Milliye** bir nüve vardı ama azınlıktaydı ve olanakları kısıtlıydı.

Milli Kuvvetler bir taraftan düşmana karşı direnirken, bir taraftan da sarayın kurduğu Hilâfet ordusunun hücumuna uğruyordu. Saray bununla da yetinmeyip **Şeyhülislam Dürrizade El Seyid Abdullah**'ın fetvası ile Mustafa Kemal ve onunla beraber hareket edenlerin öldürülmelerinin İslam dinince caiz olduğunu ilân ettirmişti. Nemrut Mustafa Paşa Harb Divanınca mahkeme hükmü haline getirilen bu fetva saray tarafından onaylanmıştı. Ayrıca İslam Teali Cemiyeti "*Siz bu zâlimlerin cinayetlerine daha ne kadar göz yumacaksınız? Elinize aldığımız fetvâ-i şerif ki Allahın emri, halifemizin, padişahımızın bir fermanıdır, siz Allahın emrine halifenin fermanına itibâren bu canileri, bu katil canavarları daha ziyade yaşatmamakla memur ve mükellefsiniz. Şu alçaklar ve hempaları bu cinayetleri hep sizin sayenizde yapıyor; bunların vücudlarını külliyyen dünyadan kaldırmak beşeriyet için, Müslümanlık için bir farz olmuştur*" şeklinde ifadelerle halkı ve askerleri, Mustafa Kemal ve arkadaşlarını öldürmeye teşvik ve hatta zorlayan beyannameleri **Yunan uçaklarıyla** Ege bölgesinde dağıtıyordu. İç düşmanlar bunlarla sınırlı olmayıp otuzun üstünde gerici ve ayrılıkçı isyanlarla da baş etmek gerekiyordu.

İşte bu "ahval ve şerait" içinde "Milletin istiklâlini, yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır" diyen bir grup kahraman, boyunlarında taşıdıkları, padişahın idam fermanıyla kurtuluş sancağının altına çağırıldı vatanseverleri.

Bu ümitsiz ortamı zafere dönüştürmek "mucize" den başka bir sözcükle ifade edilebilir mi?

"Atatürk Cumhuriyeti" kapitülasyonlardan kurtardığı ülkeyi yeni kapitülasyonlara mecbur bırakmamak için her alanda kendi kaynaklarını seferber ederek ve "on yılda her yaştan on beş milyon genç yaratarak" Türkiye'yi harikalar ülkesi haline getirmiştir.

Atatürk döneminde yapılan 1 km demiryolu, bütün demiryollarından; çubuk barajı, bütün barajlardan daha değerlidir benim için. Çünkü onlar teknolojinin yetersiz olduğu bir ortamda borçlanmadan, "fakr-ü zaruret" içindeki milletin kendi olanaklarıyla, kazmayla, kürekle vatan aşkıyla dolu bir yürekle yapılmıştır. Kan dökerek sulanmış vatan toprakları böylece alın teriyle yoğrulmuş kutsallaşmıştır.

Daha sonraları Atatürk'ün çağdaş uygarlık seviyesinin üstüne çıkacağız sözünü borç para ile, yabancı teknolojiyle, gösterişli yollar, köprüler, saraylar yapmak olarak algıladık. Bu işler için önce yetiştireceğimiz yerli beyinlerin yaratacağı bilim ve teknoloji ile sahip olduğumuz kaynakların değerlendirilmesi gerektiğini görmezden geldik. En önemlisi önce kafalarımızı uygarlaştırmayı, kültür düzeyi yüksek, bağınazlıktan kurtulmuş, "fikri hür, vicdanı hür" ileri hukuk düzenini ve demokrasiyi özümsemiş bir toplum yaratmayı hedeflemedik.

Kuvâ-yi Milliye ruhu savaştan sonra da her şeyi harap olmuş elektriksiz bir ülkede, Zonguldak kömürüyle lokomotif çalıştırıp, o lokomotifle kömür taşıyarak içine kurduğu termik santrallerle işleyen fabrikalar inşa edip yurdu sanayi tesisleriyle donatmıştır. Atatürk, Nazilli basma fabrikasını ziyaretinde makina seslerini izleyip "**İşte halka hayat veren gerçek musiki**" diyerek, bize uygarlık yolundaki zorlukların nasıl aşılacağını gösteren örnekler vermişti.

Kendi varlığı ve başardığı işler bir mucize olan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün dönemini anlatmak ve değerlendirmek için kelimeler ve sözler yetersiz kalıyor.

Dileğim, Atatürk döneminin Türk Milletinin rüyası değil; geleceğinin kılavuzu olmasıdır.

İlân edilmesinin yüzüncü yılında, Atatürk Cumhuriyetine kaniyle, canıyla, malıyla mülküyle hayat ve gönülden destek vererek ebediyete göçenleri saygıyla anarken; yaşayan Atatürk Cumhuriyetçilerini en içten duygularıyla selâmlıyorum.